

Politik vedrørende udviklingen af et godt og positivt undervisningsmiljø

HVAD GØR VI FOR OG MED DE FORSTYRENDE ELEVER?

Sammenhæng:

Man oplever formentlig på alle skoler, at enkelte elevers adfærd/opførsel virker så forstyrrende på undervisningen eller skaber konflikter så ofte i frikvartererne, at de fylder meget tids- og ressourcemæssigt. Der bruges meget tid på klassen med at skælde ud, løse konflikter og holde møder med forældre, andre lærere, ledelse og PPR, og i en del tilfælde hjælper det for lidt. I sådanne tilfælde kan klasselæreren og/eller andre lærere efterhånden stå med en følelse af magtesløshed. Atmosfæren i klassen påvirkes negativt og blandt lærere og forældre ses en stigende utilfredshed.

Den store uroundersøgelse, som undervisningsministeriet foretog i 1996, viser, at der er ca. 10 % meget forstyrrende elever i klasserne. Undersøgelser tyder på, at de 10 % har været der gennem mange år, men tendensen er flyttet fra de ældre klasser til de yngre klasser. Karakteren af elevernes egen opfattelse af deres adfærd er også ændret. Hvor man tidligere godt vidste, at man overskred nogle grænser og var fræk, har mange af de forstyrrende elever i dag ingen eller ringe forståelse for det forkerte i deres opførsel.

På Lykkegårds skolen har vi i de fleste klasser haft enkelte forstyrrende elever, som vi har måttet bruge en del ressourcer på. Der er overvejende tale om drenge og deres adfærd kan være karakteriseret ved:

- Et meget provokerende sprog overfor både kammerater og lærere
- Manglende engagement i undervisningen (møder uforberedt, sjusker med opgaver og udleverede materialer, uorden i taske og penalhus)
- De ofte spontant forlader deres plads i timerne
- At de reagerer meget forurettet på henstillinger
- At de ødelægger andres ting
- At de let kommer i konflikt med andre i de mere ustrukturerede situationer
- At de udviser manglende respekt for fx vikarer
- At de trods en vis erkendelse af det u hensigtsmæssige i deres adfærd, har svært ved at omsætte denne erkendelse til ændret adfærd
- En lav koncentrationsevne, og de er let afledelige
- En manglende eller svagt udviklet evne til at "læse" de sociale situationer

Mål:

- At vi som skole bliver i stand til:
- At fremme et undervisningsmiljø, hvor vi som medarbejdere bevidst arbejder på at skabe en god stemning
- At skabe undervisnings- og samværsituationer med en rolig atmosfære præget af koncentration og aktiv medleven
- At arbejde med de forstyrrende elever så tidligt som muligt
- At afdække karakter og omfang af elevens forstyrrende adfærd
- At finde den forstyrrende elevs ressourcer og styrkesider

- At gå ind i et forløb, hvor vi bl.a. gennem skriftlighed følger op på udviklingen i den forstyrrende elevs adfærd
- I forbindelse med arbejdet med eleven bevidst at bruge dennes styrkeområder og de positive observationer, der er gjort
- At skaffe den hjælp og støtte, de særligt krævende elever behøver eller finde et bedre undervisningstilbud til dem.

Tiltag:

FOREBYGGENDE:

At arbejde med de fysiske rammer og strukturer

- Hensigtsmæssige bordopstillinger og gennemtænkt/lærerstyret placering af elever
- Klasselæreren har ansvaret for et ryddeligt miljø i klassen (skraldespand, borde/stole, kateder, reoler, opslagstavler m.m.)
- Sidste lærer, der underviser i et lokale, tjekker, at duksene går i gang med deres duksearbejde
- At hvert klasselokale får et mere personligt præg (fx udstoppede fugle, billeder, fortællestol, læsestol...)

At arbejde med elevernes holdning og adfærd

- Indøve Standard Procedure (SP) for timestart, overgange mellem aktiviteter, hvad gør man, når man er færdig med sin opgave o.s.v.
- Alle klasser skal mindst 2 gange om året diskutere og beslutte 3 – 4 fælles enkle og klare adfærdsregler for klassen. Reglerne gælder for klassen i alle timer – ikke kun med klasselæreren. Reglerne hænges op i klassen
- At udvikle børnenes sociale kompetencer gennem arbejdet med materialet "Trin for Trin" hver uge i ca. 1 lektion fra BHKL – 4. kl.
- Konstant at arbejde på en fælles holdning til elevadfærd på de centrale områder (hvordan behandler vi hinanden)

At arbejde med atmosfæren i klassen

- Erkend, at et godt klima er grundlaget for at styre klassen, og at det er den voksne, der har ansvaret for dette klima
- Vær bevidst om at tale med rolig og afdæmpet stemme
- Skab en god kontakt til det enkelte barn og klassen ved at vise, at du kan lide dine elever – husk opmuntring og anerkendelse
- Smil – brug deres navne – lyt – tag dig tid
- Skab tillid ved at være åben selv

At inddrage forældrene

- Holde 2 forældremøder fra BHKL – 2. kl. og 7. kl.: et om det faglige og et om adfærd og samværsformer fx gennem et spil eller drøftelse og aftale af fælles spilleregler for "ro i klassen".
- Udvikle det sociale samvær om klassen med elever og forældre
- Lave en folder/brochure om elevadfærd (forventninger, regler, begrundelser)
- Information om og inddragelse af forældre i barnets skolehverdag

At arbejde med sin lærerpersonlighed

- At arbejde på en åben holdning til at tale om egen lærerrolle
- Udvikle sine kompetencer i at styre en klasse, håndtere konflikter og skabe en god atmosfære gennem kurser, læsning af relevant litteratur o.s.v.
- Gennem supervision at blive afklaret om egen praksis og udvikle denne

BEHANDLENDE:

- I januar gennemgår børnehaveklasseleder og skoleleder eleverne i BHKL. Det drøftes om evt. urolige/forstyrrende elevers adfærd formodes forårsaget af manglende opdragelse eller tidlige skader. Hvis det første er tilfældet drøftes og nedskrives en handleplan fra SMTTE-modellen med vægt på elevens styrkeområder og forældrene inddrages. Hvis det sidste er tilfældet kontaktes forældre og PPR og det videre forløb aftales.
- I oktober gennemgår klasselærer og skoleleder eleverne i 1. kl. med fokus på de evt. urolige elever. Årsagen til den forstyrrende adfærd kategoriseres. Lærerteamet om klassen samles og laver med klasselæreren som tovholder en handleplan ud fra SMTTE-modellen for den enkelte urolige elev, og er der allerede lavet én i BHKL evalueres og justeres denne efter de nugældende forhold. Forældrene inddrages.
- Elever med handleplaner for forstyrrende adfærd drøftes hvert år af klassens lærere, handleplanerne evalueres og justeres
- Følgende progressionsstige benyttes overfor elever, hvis adfærdsmønster ikke udvikler sig i en mere hensigtsmæssig retning.

Forholdsregler ved elever, hvis uro forstyrrer og afbryder undervisningen i mærkbar omfang

- 1.1. Hav klare regler for adfærd i timerne og sørg for, at alle kender dem. (fx række hånden op, blive på sin plads, hvornår må man forlade sin plads, hvornår må der snakkes med hinanden, sprogbrug..)
- 1.2. Fortæl og vis eleverne, at du kan li' dem og er glad for netop dem
- 1.3. Overtrædelse af regler for adfærd i klassen påtales konsekvent, personligt og roligt. Vær meget opmærksom på, at alle elever, der overtræder reglerne, får en påtale. Den gode adfærd bemærkes og roses.
- 1.4. Hvis eleven afbryder undervisningen gentagne gange efter flere påtaler i samme time, tages en kort samtale med eleven efter timen, evt. efter skoletid (hjemmet skal informeres, hvis det tager mere end et kvarters tid). Dette punkt kan bruges 2 – 4 gange alt efter lærerens vurdering af

elevens adfærd og effekten af de påtaler, der allerede er blevet givet. I vurderingen kan hyppigheden af påtalerne også inddrages.

- 1.5. Hvis det ikke har en forbedrende effekt, skal eleven have kortere snor. Dvs. at eleven efter en eller to påtaler sendes ind til en kollega i en anden klasse, hvor eleven så sidder resten af timen. Det er vigtigt at have aftalt med kollegaer, hvem man må sende urolige elever ind til i hvilke timer. Der tages igen en samtale med eleven, hvor eleven kan bringe sine synspunkter frem, og hvor den uønskede og ønskelige adfærd præciseres.
- 1.6. Når punkt 1.5 har været brugt 3 – 4 gange inddrages skolelederen. En samtale med eleven, læreren og skolelederen efter skoletid. Hjemmet informeres forinden. Klassens lærere mødes forinden og laver handleplanen (SMTTE) for eleven. Her kan det evt. aftales, at skolelederen (eller en anden) går ind i et samtaleforløb med den pågældende elev med en ugentlig samtale. Hjemmet informeres.
- 1.7. Hvis heller ikke punkt 1.6 fører til forbedringer i elevens adfærd, indkaldes forældrene til en samtale med klasselæreren, læreren/lærerne, der har de største vanskeligheder med den pågældende elev og skolelederen. Hjemmet holdes nu løbende orienteret om udviklingen i elevens adfærd. Det er vigtigt at notere sig forbedringer og sige det til eleven og forældrene i denne fase og på denne måde opmuntre til den rigtige adfærd.
- 1.8. Hvis ikke ovenstående punkter har hjulpet, skal der laves specialpædagogiske tiltag med inddragelse af PPR eller en plan for flytning af eleven til en anden skole / skoleform

NB! I hele denne proces er det vigtigt at huske

- Ting tager tid
- At ændre adfærd (rolle) er en proces, ofte en sej proces
- En sag med en urolig elev har altid flere sider
- At vurdere hvad eleven, hvad vi og hvad hjemmet kan gøre for at sætte den rigtige udvikling i gang

Tegn:

- Roligere elever – færre konflikter mellem elever og mellem elever og lærer
- Mindre frustrerede lærere, glæde over at se en positiv udvikling, også selv om den er lille
- Mere tilfredse og glade elever og forældre

Evaluerings:

Denne handleplan for arbejdet med de urolige og forstyrrende elever tages op til evaluering hvert år på juni-lærermødet.

Litteraturliste:

God atmosfære i klassen – af Barbara Reider

Kroghs Forlag

Spilleregler for Aro – af Per Kjeldsen og John Månsson

Adapta

Liv i skolen nr. 1 marts 2001: De urolige elever

Kroghs Forlag